

ÅLESUND KOMMUNE
Kontrollutvalget

10.02.2016

MØTEINNKALLING

Kopi til: Ordfører
Revisor
Rådmann

Medlemmene av
Kontrollutvalget

INNKALLING TIL MØTE I ÅLESUND KONTROLLUTVALG

Det blir med dette kallt inn til møte

torsdag, 18.02.2016 kl. 14.30 i Lerstadvegen 545

SAKLISTE:

- Sak 08/16 - Godkjenning av møtebok fra møte 19.01.2016
- « 09/16 - Oppfølging av sak om kommunens økonomistyring/revidert budsjett
- « 10/16 - Oppfølging av tilsynsrapport – Ålesund interkommunale legevakt – Bemanning
- « 11/16 - Oppfølging av bystyresak 150 - 15
- « 12/16 - Planlagt aksjekjøp i Ålesund kommune
- 13/16 - Plan for selskapskontroll – Ålesund kommune
Eventuelt

Dersom det er vanskelig å møte, gi melding på telefon 70 17 21 58 eller 97 60 57 83 til daglig leder eller e-post harald.rogne@sksiks.no.

Torgrim B. Finnes
leder
(sign.)

**KONTROLLUTVALGET I
ÅLESUND KOMMUNE**

MØTEBOK

Møtedato: 19. januar 2016, kl. 15.00
Møtested: Lerstadvegen 545

Møtet ble ledet av: Torgrim B. Finnes
Til stede for øvrig: Terje Storm S. Unhjem, Terri-Ann Senior, Thor Hansen og Torbjørg Fossum

= **5 voterende**

Fra kontrollutvalgsekretariatet møtte daglig leder Harald Rogne.
Fra kommunerevisjonen møtte revisjonsrådgjevar Svein Ove Otterlei.

Det kom ikke fram merknader til innkalling eller sakliste, men det ble meldt inn tre temaer under eventuelt.

**SAK 01/16
GODKJENNING AV MØTEBOK FRA MØTE 4. DESEMBER 2015.**

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Møtebok fra kontrollutvalgets møte 4. desember 2015 godkjennes.

**SAK 02/16
KONTROLLUTVALGSBOKA, SPØRRERUNDE/ORIENTERING OM KONTROLL OG
REVISJON – VIDEREFØRING AV SAK 24/15**

Saksdokument fra kontrollutvalgsekretariatet datert 08.01.2016.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

SAK 03/16
PRESENTASJON AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT OM
SPESIALUNDERVISNING

Saksdokument fra kontrollutvalgsekretariatet datert 08.01.2016.

Forvaltningsrevisjonsrapporten ble gjennomgått.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

1. Kontrollutvalget tar presentasjonen til orientering.
2. Kontrollutvalget vil på et senere tidspunkt ta saken videre og ta opp enkelttema etter behov.

SAK 04/16
OPPFØLGING AV SAK 27/15

Saksdokument fra kontrollutvalgsekretariatet datert 08.01.2016.

Leder orienterte om

1. Bystyresak 150-15 Avvikling av tjenestekonsesjoner i hjemmesykepleie, praktisk og personlig bistand
2. Bystyresak 164-15 Økning av varaordfører stilling fra 1.1.2016
3. Gjennomføring av kommunevalget – Agitasjon på valgdagen

Dessuten forelå det et saksdokument om godtgjørelse til kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget tar punkt 1, 2 og 3 til orientering, men vurderer å kalle inn rådmannen for å gi en generell orientering om saksforberedning på bakgrunn av bystyresak 150-15.

Kontrollutvalget mener godtgjørelsen til kontrollutvalget bør være på nivå med godtgjørelsen til formannskapet.

SAK 05/16
TILSYNSRAPPORT – ÅLESUND INTERKOMMUNALE LEGEVAKT - BEMANNING

Saksdokument fra kontrollutvalgsekretariatet datert 08.01.2016.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

1. Kontrollutvalget tar saken til orientering.

2. Rådmannen blir bedt om å orientere om avviket er lukket og hvilke tiltak som er innført på kort og lang sikt.

SAK 06/16

MØTEPLAN 1. HALVÅR 2016

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget tar sikte på møte 16.02.2016, 12.04.2015 og ca 20. mai.

SAK 07/16

SAKER UNDER EVENTUELT

1. Planlagt aksjekjøp i WA - Waste Analytics AS
2. Kommuneplanens arealdel vedrørende sikring av drikkevannskilde
3. Mulighetene for høringsuttalelse vedrørende Bypakken.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Rådmannen kalles inn til kontrollutvalget for å gi en nærmere redegjørelse om disse temane.

Torgrim B. Finnes	Terje Storm S. Unhjem	Terri-Ann Senior	Thor Hansen	Torbjørgh Fossum
leder	nestleder	medlem	medlem	medlem
(sign.)	(sign.)	(sign.)	(sign.)	(sign.)

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget i
Ålesund kommune

Dato: 10.02.2016

**SAK 09/16
OPPFØLGING AV SAK OM KOMMUNENS ØKONOMISTYRING/REVIDERT
BUDSJETT**

I slutten av forrige valgperiode prioriterte kontrollutvalget å se nærmere på kommunens vanskelige økonomiske situasjon samt økonomistyringen. Det mest sentrale vedtak om dette ble gjort i møte 03.12.2014 i sak 28/14 og lyder slik:

Kontrollutvalget viser til den økonomiske situasjonen i Ålesund kommune. Kontrollutvalget vil videre påpeke at bystyret som folkevalgt organ er den bevilgende myndighet, og at det vedtatte budsjett er bindende for kommunens administrasjon.

Kontrollutvalget viser til at rådmannen gjennom året rapporterer til bystyret og formannskap om avvik fra det vedtatte budsjett. Kontrollutvalget vil imidlertid påpeke at det sjeldent eller aldri blir foretatt vedtak som omdisponerer budsjettet til å gå i balanse. Kontrollutvalget understreker at dersom rådmannen skal omdisponere budsjettet vedtatt av bystyret skal dette fremmes for politisk behandling.

Kontrollutvalget erkjenner at de forutsetninger som ligger til grunn for rådmannens forslag til budsjett, og bystyrets endelige vedtak i henholdsvis november og desember, kan endre seg gjennom året. Ettersom det er et politisk ansvar å gjøre prioriteringer og vedta realistiske rammer ser kontrollutvalget nødvendigheten av at bystyret får forelagt seg et forslag til revidert budsjett på bystyrets juni-møte. Kontrollutvalget er av den oppfatning at det vil bli økt politisk kontroll med kommunens økonomiske situasjon dersom en ved en slik budsjettrevisjon blir bedt om å fastlegge de økonomiske rammene der forutsetningene fra budsjettmøtet har endret seg.

Kontrollutvalget mener at en slik helhetlig gjennomgang pålegger administrasjon og folkevalgte en større grad av handlingsplikt enn ved dagens system.

Innstilling:

- I. Bystyret viser til forskrift om årsbudsjett § 6 og de krav som er stilt til budsjettets inndeling. Og da særlig vedlegget sine skjema 1 A, 1 B, 2 A og 2 B.*
- II. Bystyret viser også til § 10 der det går frem at når det er rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt budsjett, skal det i*

rapportene foreslås nødvendige tiltak. Med tiltak menes ikke bare justeringer i de oppførte inntekter og bevilgninger som er nødvendig for å sikre og opprettholde kravene til balanse i årsbudsjettet, men også til mulige tiltak innenfor budsjetttrammene.

- III. Bystyret ber rådmannen innføre et system som innebærer at bystyret før juni-møtet får seg forelagt et fullstendig forslag til revidert budsjett- og økonomiplan. I det reviderte budsjettforslaget skal nye rammer foreslås der forutsetningene er endret siden ordinært budsjett ble vedtak.*

Rådmannen er innkalt for å orientere om oppfølgingen av vedtaket.

Harald Rogne
daglig leder

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget i
Ålesund kommune

Dato: 10.02.2016

SAK 10/16
OPPFØLGING AV TILSYNSRAPPORT – ÅLESUND INTERKOMMUNALE
LEGEVAKT - BEMANNING

I sak 05/16 fattet kontrollutvalget følgende enstemmige vedtak:

- 1. Kontrollutvalget tar saken til orientering.*
- 2. Rådmannen blir bedt om å orientere om avviket er lukket og hvilke tiltak som er innført på kort og lang sikt.*

Rådmannen er innkallt.

Harald Rogne
daglig leder

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget i
Ålesund kommune

Dato: 10.02.2016

SAK 11/16
OPPFØLGING AV BYSTYRESAK 150-15

Det blir vist til sak 04/16 vedrørende bystyresak 150-15 Avvikling av tjenestekonsesjoner i hjemmesykepleie, praktisk og personlig bistand. I sak 04/16 fattet kontrollutvalget et enstemmig vedtak om å kalle inn rådmannen for å gi en generell orientering om saksforberedning på bakgrunn av ovennevnte bystyresak.

Rådmannen blir innkallt.

Harald Rogne
daglig leder

SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget i
Ålesund kommune

Dato: 10.02.2016

SAK 12/16
OPPFØLGING AV SAK 07/16

I sak 07/16 ble følgende temaer drøftet:

1. Planlagt aksjekjøp i Vaste Analytics AS
2. Kommuneplanens arealdel vedrørende sikring av drikkevannskilde
3. Mulighetene for høringsuttalelse vedrørende Bypakken.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak lyder slik:

Rådmannen kalles inn til kontrollutvalget for å gi en nærmere redegjørelse om disse temane.

Rådmannen er innkallt.

Harald Rogne
daglig leder

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet i
Ålesund kommune

Dato: 10.02.2016

**SAK 13/16
PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL I ÅLESUND KOMMUNE**

OM SELSKAPSKONTROLL

Det første underomgrepet innan selskapskontroll er "eigarskapskontroll". Det er definert i kontrollutvalsforskrifta § 14 første ledd andre leddsetning: "... *kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).*" Denne kontrollforma er ikkje djuptgåande og gjeld eigentleg ikkje selskapet, men derimot utøvinga av eigarstyringa. Denne oppgåva kan gjerast av kontrollutvalsekretariatet eller revisjonen.

Det andre underomgrepet er "forvaltningsrevisjon av selskap". Det er omtalt i kontrollutvalsforskrifta § 14 andre ledd. Dette er ein djuptgåande kontroll av selskapet og ettersom denne er definert som revisjon, kan den berre utførast av revisjonen. Forskrifta viser her til definisjonen av forvaltningsrevisjon i revisjonsforskrifta § 7.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon kan seiast å markere to ytterpunkt i selskapskontrollen, på den eine sida kontroll av utøvinga av eigarstyringa, på den andre kontroll av måloppnåing, ressursbruk og liknande i selskapet. Mellom desse ytterpunkta kan det ligge kontrollar av selskap som kombinerer element frå dei to kontrollformene.

1.1 KONTROLL SOM SELSKAPSORGANA SJØLVE ER ANSVARLEGE FOR

Rekneskapane til aksjeselskap og interkommunale selskap blir reviderte av selskapa sin revisor. Her ligg det ein vesentleg kontroll. Revisjonsmeldinga er retta til generalforsamlinga, der representantane for eigarane sit. Andre element i kontrollen internt i selskapet vil vere internkontrollen til dagleg leiar, kontrollen til styret og ein eventuell internrevisjon.

1.2 KVA ER SELSKAPSKONTROLL

I tillegg til den kontrollen som selskapa sjølve driv, er kommunane pålagt å drive kontroll overfor selskapa sine. Selskapskontroll går ut på å vurdere i kva grad kommunen si eigarstyring og verksemda i selskapa er i tråd med vedtektene til selskapet og med vedtaka og føresetnadene til kommunestyret.

Selskapskontroll er ei obligatorisk oppgåve for kontrollutvalet, jf. kommunelova § 77 nr. 5: "*Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.*" Ein reiskap i selskapskontrollen er det vide innsynet som kommunelova § 80 gir for kontrollutvalet og revisor i kommunalt eigde selskap.

Selskapskontrollen er ei lovfesta kontrollform som samspekar med eigarstyringa elles. Kontrollutvalet har gjennom selskapskontrollen ei sentral rolle overfor kommunen sine aktivitetar som eigar. Utanom selskapskontrollen er eigarrolla i liten grad regulert i lov eller forskrift. Det er derfor opp til kommunane og kommunesektoren sjølv å finne fram til gode måtar å handtere eigarskapen på.

Hovudomgrepet er selskapskontroll, og det dreier seg altså om kontroll med forvaltninga av dei interessene kommunen har i selskap. Definisjonen er den same som i staten, jf. lov om Riksrevisjonen § 9 andre ledd. Selskapskontroll kan romme ulike kontrollar.

Eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon er i utgangspunktet kontrollformer som kan nyttast overfor alle selskap kommunen er medeigar i. Innsynsretten etter kommunelova § 80 er avgrensa til interkommunale selskap og aksjeselskap som er fullt ut eigd av kommunar og fylkeskommunar. I den grad innsyn er nødvendig for å gjennomføre eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon, til dømes om ein treng informasjon som ikkje er tilgjengeleg i offentlege kjelder, vil ein måtte avgrense kontrollen til selskap som fullt ut er eigd ut av kommunar og fylkeskommunar. Kommunelova § 80 gir kommunane innsyn i selskap, men heimlar ikkje i seg sjølv kontroll.

Kontrollutvala har vide fullmakter til å kontrollere selskap som kommunen eig. Reglane om selskapskontroll kom i 2004, og dette er dermed framleis ei ung kontrollform. Selskapskontrollen er obligatorisk ved at kontrollutvalet skal sjå til at slik kontroll blir gjennomført og lage ein plan. Det er likevel valfritt om selskapskontrollen skal omfatte forvaltningsrevisjon.

1.3 ORGANISERING SOM RISIKOFAKTOR

KS har henta inn *Kommunal selskapsstatistikk* i 2009 (Telemarkforskning), som viser at kommunane og fylkeskommunane eig 2600 selskap. Om lag 75 prosent av dei er aksjeselskap. Selskapa har ei omsetning på om lag 100 milliardar kroner. Verdiane dei forvaltar er vanskelegare å anslå, men *Kommunal selskapsstatistikk* ser for seg om lag 300 milliardar kroner. Selskapa har over 50 000 tilsette.

Kontrolldimensjonen bør bli vurdert når kommunen organiserer verksemda si. Generelt bør kommunestyra vere merksame på fordelane og ulempene med dei ulike organisasjonsformene kommunane kan velje blant. Dersom kommunen vurderer å stifte eit kommunalt føretak, bør kommunestyret vere merksam på at verksemda i føretaket etter gjeldande reglar ikkje er omfatta av internkontrollansvaret til administrasjonssjefen sjølv om føretaket er ein del av kommunen. Dersom kommunen vurderer å lage ei stifting, bør kommunestyret vere merksam på at kommunen ikkje eig stiftinga og kan ikkje endre føremålet med stiftinga og har ikkje innsynsrett i stiftinga etter kommunelova § 80.

Samansettinga av styret er viktig i kontrollsamanheng. Endringane i habilitetsreglane frå november 2011 er meint å skape auka rolleklarleik. Endringane går ut på at leiarar og styremedlem i kommunalt eigde selskap blir inhabile når selskapet er part i ei sak som blir behandla i kommunen, sjå nærare om dette i Ot.prp. nr. 50 (2008-2009).

1.4 EIGARSKAPEN MÅ HA EIT FØREMÅL

Det er ein føresetnad for god kontroll med kommunalt eigde selskap at kommunestyret veit kvifor kommunen eig selskapet. Her er mange kommunar på god veg, mellom anna gjennom tilrådingane frå KS Eigarforum. Av Ot. Prop. Nr. 70 (2002-2003) går mellom anna følgjande fram:

For kommunestyret som øverste ansvarlige organ i kommunen vil det også være viktig hele tiden å vurdere om de organisasjonsformer som kommunen har valgt for sin virksomhet, er egnet til å fremme de mål og verdier for kommunens virksomhet som kommunestyret mener er viktige.

Dersom kommunen vel å etablere eit føretak eller eit selskap, må det definerast eit føremål med eigarskapen – både for at selskapa skal kunne skape resultat for innbyggjarane, for at kommunestyra kan drive god eigarstyring, og for at kontrollutvalet skal kunne drive tenleg og naudsynt kontroll. For å halde tritt med utviklinga i selskapa og omgivnadene deira bør kommunestyret behandle eigarskapsmeldingar og strategiar for alle selskap og føretak minst ein gong i kvar periode.

1.5 BRUKEN OG NYTTEN AV SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll kan vere retta mot eigarstyringa til kommunen og mot selskapet. Dersom fleire kommunar går saman om å kontrollere eit selskap dei eig saman, kan dette både teljast som ein selskapskontroll og som ei tinging frå kvart kontrollutval. Desse forholda gjer at ein må vite kva ein spør om når ein kartlegg bruken av selskapskontroll.

1.6 SAMORDNING AV KONTROLLEN I SELSKAP MED FLEIRE KOMMUNAR SOM EIGARAR

I kommunesektoren er det vanleg med interkommunalt samarbeid gjennom selskap som kommunane eig saman. Interkommunale selskap er ei selskapsform som er utforma særskilt for slik verksemd som kommunane samarbeider om, men aksjeselskap som er eigd av fleire kommunar, er også vanleg.

Reglane for selskapskontroll gir kvar eigarkommune store muligheiter til å føre kontroll, men har ikkje føresegner om samordning av felles kontrollaktivitetar. I og med at selskapskontroll er krevjande, også økonomisk, kan fråver av samordning bli fråver av kontroll. Dette gjeld særleg for selskapskontroll med forvaltningsrevisjon, som krev fleire timar enn annan selskapskontroll. Fråver av samordning av kontroll av selskapet kan òg innebere sløsing med ressursar dersom dei same tilhøva nyleg er kontrollerte i ein annan selskapskontroll. Det bør vere ein dialog om korleis ein skal drive selskapskontrollen med selskap der fleire kommunar er eigarar. Dette bør vere eit tema allereie når slike selskap blir stifta. Ei løysing er at vedtektene for selskapet seier kven av eigarkommunane som skal ha eit overorda ansvar for å samordne selskapskontrollen gjennom kontrollutvalet sitt. Ei anna løysing er å skrive inn samordning i ein selskapsavtale mellom dei deltakande kommunane. Dette vil sjølvsagt ikkje avgrense dei moglegheitene som dei andre eigarkommunane har til å drive selskapskontroll, men det kan gjere det tydeleg kven som har ansvaret for å ta initiativ til å setje i gang selskapskontroll. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i (verts)kommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Etersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret, oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegerte frå andre kommunar. Formelt ville derfor myndigheita til kontrollutvalet vere tilsvarande avgrensa, sidan det får mynndet si frå kommunestyret.

Kontrollutvala bør få den informasjonen om selskapa som dei treng for å planleggje selskapskontrollen. Sekretariata har eit ansvar her. Kommunestyret kan etter kommunelova § 80 andre ledd fastsetje føresegner om kva dokument selskapa skal sende til kontrollutvalet og revisor. Det er òg viktig at selskapa sjølve følgjer regelen i kommunelova § 80 tredje ledd:

”Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.”

1.7 SELSKAP MED BÅDE KOMMUNALE OG PRIVATE EIGARAR

Selskap der det også er private eigarar med, skapar større utfordringar i eit kontrollperspektiv fordi kommunen ikkje har same retten til innsyn som elles. Det vil vere opp til kommunane å syte for at kontrollfunksjonen blir sikra under etableringa av slike selskap.

Kommunane bør utforme gode eigarstrategiar før dei deltek i selskap der private er medeigarar. Kommunen bør vidare vurdere å krevje innsyn slik at kontrollutvalet kan

gjennomføre selskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet ut frå kommunen sine interesser.

1.8 KONTROLL MED VERTSKOMMUNESAMARBEID

Ansvarsområdet til kontrollutvalet vil i utgangspunktet ikkje bli endra når kommunen blir med i eit vertskommunesamarbeid. Kontrollutvalet har ansvar for å utøve det løpande tilsynet med verksemda til kommunen på vegne av kommunestyret. Tilsynsansvaret omfattar ikkje verksemd som går føre seg i ein annan kommune.

Kontrollutvalet i vertskommunen vil ha ansvaret for å føre løpande tilsyn med verksemda i vertskommunen etter dei vanlege reglane. At delar av verksemda dreier seg om saker der mynde er delegert frå andre kommunar, bør ikkje endre på dette. Ettersom kontrollutvalet etter lova utøver tilsynet sitt på vegne av kommunestyret oppstår det likevel eit spørsmål i samband med det formelle ansvarsområdet til kontrollutvalet. Kommunestyret i vertskommunen har til ein viss grad ikkje høve til å gi instruksar i saker som er delegert frå andre kommunar. Formelt vil derfor myndet til kontrollutvalet vere tilsvarende avgrensa, sidan det får myndet sitt frå kommunestyret. Departementet legg likevel til grunn at dette ikkje vil innebere at myndet til kontrollutvalet i vertskommunen nødvendigvis må avgrensast tilsvarende. Kontrollutvalet skal i alle høve ikkje overprøve den politiske sida av vedtaka eller kor tenlege ulike vedtak er. Kontrollutvalet vil konsentrere seg om at lover, reglar og avtalar blir følgde. Dette ansvaret vil kontrollutvalet i vertskommunen kunne ha sjølv om kommunestyret i vertskommunen vil ha avgrensa mynde i saker som kjem frå andre kommunar. For å slå fast dette er det teke inn ei føresegn om dette i kommunelova § 28j.

Det kan vidare vere behov for at kontrollutvala i samarbeidskommunane får informasjon om vedtak i vertskommunen etter delegert myndigheit. I samarbeidsavtalen skal det takast inn føresegner om informasjon frå vertskommunen til kvar einskild samarbeidskommune. Kontrollutvalet i samarbeidskommunane vil ha rett til den same informasjonen som den kommunen sjølv får. Kontrollutvalet i samarbeidskommunen vil ha tilgang til all dokumentasjon og all informasjon som samarbeidskommunen får.

Det er ikkje gitt spesielle reglar om revisjon for vertskommunesamarbeid. Det å inngå vertskommunesamarbeid inneber ikkje behov for endringar i regelverket om rekneskap for kvar einskild kommune. Revisjon av rekneskapa i dei aktuelle kommunane kan gjennomførast etter dei vanlege reglane.

Når det gjeld forvaltningsrevisjon, kan det likevel vere tenleg at det blir etablert kontakt om samarbeid mellom deltakarkommunane dersom det skal gjennomførast forvaltningsrevisjon av sjølve vertskommunesamarbeidet.

1.9 OMFANGET AV INNSYNSRETTE

Kommunelova § 80 seier ikkje noko om selskapskontroll med samarbeid etter kommunelova § 27. Kommunen har uavkorta innsyn så lenge samarbeidet ikkje er eige rettssubjekt.

Heimelen i kommunelova § 27 blir framleis nytta til ulike type verksemder som er sjølvstendige rettssubjekt. Kommunelova § 80 gir heller ikkje rett til innsyn i stiftingar som kommunen har teke initiativ til eller er knytt til på annan måte, til dømes gjennom rett til å velje styremedlemmer.

OVERORDNA ANALYSE, RISIKO- OG VESENTLEGHEITSVURDERINGAR

I ei overordna analyse bør det skaffast oversikt over:

- Kva bedrifter kommunen eig
- Korleis kommunen forvaltar eigarskapen i sine bedrifter
- Kor vesentleg er det enkelte selskap
- Kva for risiko er knytt til eigarskapen
- Kva selskap er aktuelle for kontroll

Av utarbeidd eigarskapsmelding går fram kva selskap kommunen har eigarinteresser i, sjå vedlegg.

Når det gjeld vesentlegheit vil størrelsen på selskapa ha betydning. Men dersom kommunane ikkje har uttrykt tydelege mål med å eige så er det også vanskeleg å vurdere konsekvensane av at måla ikkje blir oppnådd. Måla skal gå fram av eigarskapsmeldingane. Desse eigarskapsmeldingane bør gjennomgåast i selskapskontrollen. Ålesund kommune har utarbeidd eigarskapsmelding.

Kontrollutvalsekretariatet er på noverande tidspunkt ikkje kjent med spesiell risiko i selskapa. Er risikoen i eit selskap vurdert som stor kan det være aktuelt med ein forvaltningsrevisjon. Uansett er forvaltningsrevisjon eit unntakstilfelle og er sær s ressurskrevjande. Det er pr. i dag påbegynt ein forvaltningsrevisjon i eit av selskapa.

Å ha selskapskontroll i alle selskapa er ikkje føremålstenleg og ikkje i tråd med krava i forskriftene om at ein skal prioritere ut i frå risiko og vesentlegheit.

I praksis er det i kommunalt heileigde selskap det er mest realistisk med selskapskontroll. Størrelsen på kommunen sitt engasjement vil også være avgjerande. For dei heileigde kommunale selskapa der kommunen er medeigar saman med andre kommunar vil selskapskontrollen eventuelt skje i regi av kontorkommunen.

Det mest naturleg er å konsentrere seg om korleis kommunen følgjer opp dei store selskapa. Eventuell kommunal støtte til selskapa er også av interesse å få kartlagt.

Korleis kommunen forvaltar sitt eigarskap kan reknast som sjøve hovudproblemstillinga i selskapskontroll og det er det spørsmålet eigarskapskontrollen er meint å gi svar på.

Dersom eigarskapskontrollen avdekkjer risiko i eit av selskapa som ein ikkje kjenner til i dag, kan planen på eit seinare takast opp til revisjon.

På bakgrunn av ovanstående blir saka lagt fram for bystyret med forslag om slik

innstilling:

1. Det blir gjort ein kontroll av korleis kommunen følgjer opp selskapa sin økonomi og andre forhold som har betydning for kommunen sine interesser i selskapet med utgangspunkt i gjeldande regelverk, vedtekter, eigarskapsmeldingar og bystyrevedtak.
2. Kontrollutvalet får fullmakt til å lage eit nærare definert mandat (Prosjektskisse) for selskapskontrollen og utvide kontrollen til også å omfatte konkrete selskap dersom det synest føremålstenleg ut i frå risiko- og vesentlegheitsvurderingar.

Harald Rogne
dagleg leiar